

[Kliger Hansen.]

det var mere rimeligt, om disse forbrugere i Godthåb og andre byer fik varerne til den billigere pris, som en lavere fragtrate skulle indebære. Det er sådan set det, de har været ude på med etableringen af den private sejlads, der har været i afvigte år.

Jeg tillægger nu ikke disse sidste synspunkter afgørende værdi. Det bliver, når det kommer til stykket, et skinproblem. Der er jo statstilskud til snart sagt alle aktiviteterne i Grønland, og skal varerne være billigere i Godthåb igennem lavere fragt, ja, så må man på anden måde udligne de økonomiske forskelle mellem de tætbefolkede og de tyndtbefolkede områder, altså mellem byerne i Midtgrønland og de mere tyndtbefolkede egne i yderdistrikterne.

Hovedspørgsmålet i denne lovgivning bliver derfor, så vidt jeg kan se, for det første: vil denne lov kunne opfylde sit formål, eller vil den kunne omgås? Vil man ikke i vore frihandelstider købe varerne andre steder i verden og dermed unddrage sig det tilladelsessystem, som ministeren her ønsker gennemført, med den konsekvens, at den kgl. grønlandske handel alligevel ikke vil kunne bevare sit enhedssystem. Det er et af de spørgsmål, vi naturligvis må overveje meget nøje i udvalget.

Det næste spørgsmål bliver: er det tilrådeligt gennem lovgivning i realiteten at give en koncession til KGH, som derved får monopol på al fragt til og fra Grønland, al fragt mellem Danmark og Grønland? Hvis det sidste spørgsmål af folketinget skal besvares med et ja, så kommer det næste: skal en sådan lov så gælde indtil det revisionstidspunkt, som ministeren foreslår, i 1980—81, eller skal folketinget sikre sig, at de tilladelser, ministeren i givet fald vil kunne give, bliver af kortere varighed, og dermed sikre sig, at folketinget får en indflydelse på den langsigtede planlægning — her tænker jeg altså på planlægning i de kommende 8-9-10 år — af hele denne transportsektor?

Jeg kan ikke lade være med at indskyde en kritisk bemærkning. Jeg synes, det er knebet noget med timingen af denne sag i de organer, der har haft denne sag til forberedelse, ministeriet og KGH. Jeg læser i bemærkningerne på side 2 øverst i anden spalte, at KGH i 1973, altså i indeværende års første måned, har chartret skibe for en

10-årig periode, og man er så elskværdig at oplyse folketinget om, at hvis folketinget vælger at opgive besejlingens enhed, så løber man den risiko, at skibenes kapacitet ikke vil blive fuldt udnyttet med samfundsøkonomiske tab til følge. Det turde være et exceptionelt tilfælde. Jeg kan ikke lade være med at kritisere, at man kommer med et lovforslag i januar, samtidig med at man gør opmærksom på, at man i og for sig har disponeret, som om dette lovforslag allerede var vedtaget. Vi synes ikke, det tyder på, at man har, som det hedder, timet disse sager heldigt. Det ligner en fuldbyrdet kendsgerning, som tinget ikke uden at påføre staten tab kan tage afstand fra.

Medens jeg er ved det proceduremæssige: der står i bemærkningerne, at Grønlandsrådet skulle have vedtaget at bevare enhedsbesejlingen. Jeg bliver nødt til at oplyse ministeren om, at dette er ikke en korrekt oplysning. Jeg har for mit eget vedkommende som medlem af rådet taget forbehold på 2 Grønlandsrådsmøder såvel over for enhedsbesejlingen som over for det lovforslag, som Grønlandsrådet havde til gennemsyn i foråret 1972. Jeg må altså tage afstand fra disse bemærkninger til lovforslaget. De er ikke korrekte, og jeg synes, at hvis man ønsker at referere Grønlandsrådets vedtagelse og behandling af en sådan sag, så burde man gøre opmærksom på, at der var taget forbehold; så vidt jeg husker var forbeholdet også taget af andre end mig.

Jeg kan altså efter disse måske noget kritiske bemærkninger tilsige en skeptisk og en kritisk behandling af dette lovforslag, men ikke nogen modvillig behandling. Vi vil være opmærksomme og forsøge at grave ned i problemerne, som bestemt ikke er enkle, og vores endelige stillingtagen til lovforslaget vil afhænge af det udvalgsarbejde, vi nu skal i gang med, og som nok vil blive både dybtgående og interessant. Vi er jo her inde på nogle områder, hvor udviklingen løber hastigt, og hvor meget nyt sker, og derfor skal folketinget være helt sikker, før man går til en endelig afgørelse af en så vigtig sag.

Svend Haugaard: Vi er ikke spor begejstret for monopoler, heller ikke for statsmonopoler. Men på den anden side må vi erkende, at der er andre forhold ved besejlingen af Grønland, end der er ved besejling af